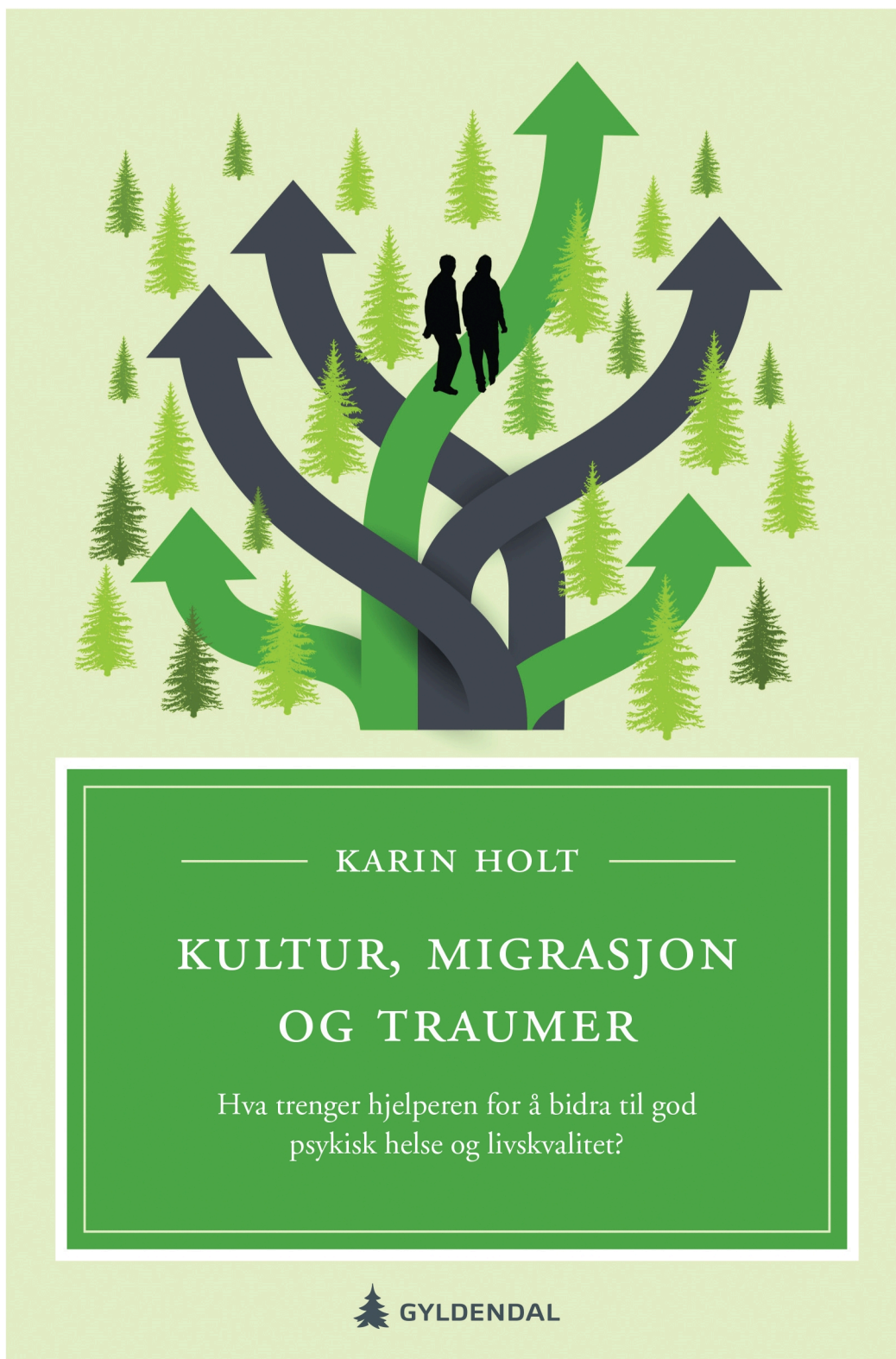

Bokanmeldelse

Ei modig bok

Ragnhild Dybdahl

Forfatteren deler generøst av sin kunnskap fra arbeid med asylsøkere, flyktninger og innvandrere. Men boka mangler et blikk på oppdatert forskning og menneskerettigheter.

BOK Kultur, migrasjon og traumer. Hvatrenger hjelperen for å bidra til god psykisk helse og livskvalitet? **FORFATTER** Karin Holt
FORLAG Gyldendal **ÅR** 2019 **SIDER** 231

Målet med boka Kultur, migrasjon og traumer, skrevet av Karin Holt, er å øke kompetanse hos hjelpere som arbeider med mennesker med flukt- eller migrasjonsbakgrunn. Boka tar for seg nødvendige ferdigheter og kunnskap i møte med denne gruppa. Forfatteren skriver hovedsakelig om psykisk helse, men reflekterer også bredt rundt hjelperens profesjonelle utvikling.

Holt skriver at kunnskapsgrunnlaget hun bygger på, er både forskningsbasert og erfaringsbasert, men det er den erfaringsbaserte kunnskapen som dominerer. Likevel klarer hun å koble sin erfaring til teori og forskning. Ett eksempel er hvordan hun bruker beslutningspsykologi og heuristikker i drøftingen av hvordan hjelpere kan bli bevisst egne tanker, og klarer å gjøre dette anvendbart. Gjennom hele boka brukes eksempler og kasushistorier av ulike slag, noe som gjør innholdet forståelig og praktisk.

Kompetanseutvikling

Dette er ei modig bok, og det er ei personlig bok

Boka består av tre deler. Den første er et innledningskapittel om kompetanseutvikling hos hjelpere og avklaring av begreper. Kompetanseutvikling er også gjennomgangstema i boka. Begrepene som tas opp, er relevante, for eksempel «psykisk helse» og «krysskulturell erfaring», men i stedet for drøfting eller refleksjon om disse blir de beskrevet kort og er til begrenset nytte, spesielt sett i lys av hvor viktige mange av disse begrepene er utover i boka. Del 2 tar for seg kunnskap om kultur, migrasjon og traumer for at hjelperen bedre skal forstå klienten. Om jeg kunne savnet mer kritiske refleksjoner omkring disse, for eksempel om migrasjonsfaser, oppveies dette ved at kunnskapen blir formidlet på en praksisnær måte, noe som fører til egne refleksjoner hos leseren. Den siste delen handler om hjelperen selv. Dette gjelder hvordan hjelpere forstår seg selv, med vekt på bevisstgjøring av tanker og følelser. Det handler også om utvikling av kompetanse både som handlinger og ferdigheter.

Boka rører ved mange sider ved migrasjon, kultur og traumer og er godt gjennomarbeidet. Særlig synes jeg det er bra at sammenheng mellom psykisk helse og sosioøkonomiske faktorer som bolig, arbeid og økonomi drøftes gjennom boka. Etikk og respekt er også innlemmet som viktige gjennomgangstemaer. For eksempel er informert samtykke og hva det betyr i praksis, godt drøftet. Et annet eksempel på en interessant og nyttig del av boka er en utforskning av hvordan man tar imot en ny klient. Forfatteren går detaljert gjennom forarbeidet og selve møtet med klienten og tydeliggjør mål, intervensjon og hvordan dette kan gjøres i praksis.

Mangler oppdatert forskning

Til tross for at respekt og etikk er tydelige temaer, savner jeg et tydeligere menneskerettighetsperspektiv i boka. Menneskerettigheter kunne med fordel ha blitt drøftet både som en basis for arbeidet og som praktisk verktøy. Jeg savner også noe mer bruk av forskningsbasert kunnskap og kritiske refleksjoner om begreper. Flere henvisninger til nyere og relevant forskning og publikasjoner ville styrket boka, men kanskje endret den noe. Særlig kunne jeg ønske meg noe mer bruk av litteratur fra norsk kontekst, slik som studier av enslige mindreårige asylsøkere i Norge (f.eks.

Jensen et al., 2014) og om bruk av menneskerettigheter som verktøy (Gording Stang & Sveaas, 2016), og knyttet til global mental helse og bærekraftmålene.

Modig

Dette er ei modig bok, og det er ei personlig bok. Forfatteren deler generøst av sine erfaringer og kunnskap fra et omfattende arbeid med klienter med bakgrunn som asylsøkere, flyktninger eller innvandrere, og erfaring med arbeid med hjelpere med ulike bakgrunn. Men hun deler også av egne følelser, egen utvikling og sårbarhet. Personlig synes jeg forfatteren klarer denne krevende formen på en god måte uten å krysse grensen til det som blir for privat.

Boka er skrevet slik at den kan være til nytte for mange faggrupper. Fordi den har så tydelig fokus på utvikling av kompetanse på en praktisk måte, vil den også kunne være ei god bok å bruke i utdanning av studenter på ulike fag.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 57, nummer 10, 2020, side 785-786.

Referanser

- Stang, E.G. & Sveaass, N. (2016). *Hva skal vi med menneskerettigheter? Betydningen av menneskerettigheter i helse- og sosialfaglig arbeid*. Oslo: Gyldendal
- Jensen, T.K., Skårdalsmo, E.M.B., & Fjermestad, K. (2014). Development of mental health problems – a follow-up study of unaccompanied refugee minors. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*. <https://doi.org/10.1186/1753-2000-8-29>